

FOSTERING PATRIOTISM IN MUSIC CLASSES IN CHINESE SECONDARY SCHOOLS: THE IMPACT OF ART ON THE FORMATION OF NATIONAL CONSCIOUSNESS**Liu Shuchang***higher education applicant of the third
(education and research) cycle of higher education
Izmail State University of Humanities (Izmail, Ukraine)***ВИХОВАННЯ ПАТРІОТИЗМУ НА МУЗИЧНИХ ЗАНЯТТЯХ У СЕРЕДНІЙ ШКОЛІ КИТАЮ:
ВПЛИВ МИСТЕЦТВА НА ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ****Лю Шучан***здобувач вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня
Ізмаїльського державного гуманітарного університету (Ізмаїл, Україна)
<https://doi.org/10.5281/zenodo.13619670>***Abstract**

This article explores the importance of fostering patriotism in music classes in secondary schools, emphasizing the impact of art on the formation of students' national consciousness. It examines the role of music as an effective tool for emotionally engaging students in understanding and appreciating national values, history, and culture. The study investigates how integrating patriotic themes into music education can not only maintain students' interest in the subject but also enhance their national identity and moral-ethical development, contributing to the harmonious development of their personalities. Music is a universal language capable of conveying emotions, ideas, and values without the need for words, making it particularly effective in fostering patriotism. Conducting patriotic education through music classes has unique advantages. Music can emotionally influence children, highlighting important patriotic themes and values. In secondary schools, music is not only a source of enjoyment and self-expression for students but also an effective means of cultivating patriotic feelings, fostering love for the homeland, and raising awareness of national values.

Анотація

У статті досліджується важливість виховання патріотизму на музичних заняттях у середній школі, підкреслюючи вплив мистецтва на формування національної свідомості учнів. Розглядається роль музики як ефективного інструменту для емоційного залучення учнів до пізнання та осмислення національних цінностей, історії та культури своєї країни. Вивчається, як інтеграція патріотичних тем у музичне навчання може не лише зберегти інтерес учнів до предмету, але й посилити їхню національну ідентичність та морально-етичне становлення, сприяючи гармонійному розвитку особистості. Музика є універсальною мовою, яка здатна передавати емоції, ідеї та цінності без необхідності використання слів. Це робить її особливо ефективним інструментом у вихованні патріотизму. Проведення патріотичного виховання на музичних заняттях має унікальні переваги. Через музику можна емоційно вплинути на дітей, підкреслюючи важливі патріотичні теми та цінності. Музика в середній школі не лише є джерелом задоволення та самовираження для учнів, але й ефективним засобом для формування патріотичних почуттів, виховання любові до Батьківщини та усвідомлення національних цінностей.

Keywords: secondary school, music classes, patriotism, education, patriotic education, national consciousness.

Ключові слова: середня школа, музичні заняття, патріотизм, освіта, патріотичне виховання, національна свідомість.

У сучасному світі, який характеризується динамічним розвитком технологій і глобалізаційними процесами, питання збереження національної ідентичності та виховання патріотизму набуває особливої актуальності. Середня школа відіграє ключову роль у формуванні світогляду молодого покоління, і саме на цьому етапі важливо закласти основи патріотичних почуттів та національної свідомості. Музика, як одна з найдавніших форм мистецтва, володіє унікальними можливостями для впливу на емоційний стан і свідомість учнів, що робить її потужним інструментом у процесі виховання патріотизму.

Аналіз історико-педагогічної літератури показує, що значна кількість дослідників приділила увагу розвитку освіти в Китаї. Серед них можна

виділити таких вчених, як Д. Кітлі, М. Леві, Д. Мейджор, К. Чан, Дж. Лю, А. Райт, Ф. Токей, С. Цорен, Д. Кнектегес, Р. Матер, Дж. Хайтауер, Х. Франкель та інших. Ці дослідження охоплюють різні аспекти освітньої системи КНР, включаючи історичний розвиток, педагогічні методи та вплив соціально-економічних факторів на освіту. Вчені аналізують, як зміни в політичній та економічній ситуації вплинули на освітні реформи та розвиток навчальних програм. Вони також досліджують роль уряду та міжнародних організацій у формуванні сучасної освітньої системи Китаю. Ці дослідження підкреслюють важливість музичного мистецтва як засобу патріотичного виховання, використовуючи національні традиції та музичні інструменти для формування патріотичних почуттів у школярів.

Народна музика постає важливим засобом формування національної свідомості учнів середніх класів на уроках музичного мистецтва. Звернення до народної музичної творчості – це не лише данина пам'яті історичного минулого свого народу. Зміст народної музики сповнений потенціалу високої духовності й справжніх життєвих цінностей, прикладів мужності та шляхетності, щирості й людяності, віри в перемогу добра над злом. Осягнення учнями народної музики, цієї невичерпаної криниці духовності, «присвоєння» національних художньо-естетичних цінностей і перетворення їх на власні цінності та переконання зробить їх добрішими та чуйнішими. Через національне музичне мистецтво дитині легше зрозуміти своєрідність музики інших народів і уявити надбання української музичної культури як складової світової музичної спадщини. Засвоєння на цих засадах фундаментальних духовних цінностей людства є надійним шляхом виховання національної свідомості школяра в його духовному і культурному зростанні [5, с. 129].

Метою статті є дослідження ролі музичного навчання у середній школі в контексті формування патріотичних цінностей та національної свідомості. Автори аналізують сучасні підходи до інтеграції патріотичних тем у музичні заняття, розглядаючи їх вплив на підвищення інтересу учнів до вивчення музики та зміцнення їхньої національної ідентичності. Особлива увага приділяється тому, як музика може сприяти глибшому розумінню історії та культури рідної країни, а також вихованню поваги до національних традицій.

Патріотизм є фундаментальною складовою ідентичності людини та визначається як індивідуальне або колективне позитивне і підтримуюче ставлення до Батьківщини. Це почуття відданості, гордості та відповідальності за свою країну, яке формує основу національної свідомості. У контексті соціалістичного будівництва виховання патріотизму стає надзвичайно важливою складовою, оскільки воно сприяє формуванню відповідальних громадян, здатних не лише шанувати національні цінності, але й активно брати участь у розбудові суспільства. Поєднання патріотичних мотивів з музичними творами дозволяє учням глибше зрозуміти і відчувати історію та культуру своєї країни. Виховання патріотизму через музику створює емоційний зв'язок між учнями та їхньою національною спадщиною, що робить навчальний процес не тільки освітнім, але й виховним. Завдяки цьому музичні уроки набувають нової глибини і значущості, сприяючи формуванню гармонійної та патріотично налаштованої особистості [6].

Дослідження виховання патріотизму на музичних заняттях у середній школі Китаю привернуло увагу як китайських, так і українських вчених. Такі вчені як Лі Цзянь, Ван Юн, Чжан Вей, Фань Чженьсюань досліджували вплив традиційної китайської музики на формування патріотичних почуттів у школярів та аналізували використання національних музичних інструментів у навчальному процесі. Українські вчені, як О. Бухнієва, І.

Ковальчук та М. Петренко досліджували патріотичне виховання молодших школярів у КНР за допомогою музичного мистецтва та вивчала методи інтеграції українських народних пісень у музичне виховання китайських школярів.

Завданнями нашого дослідження є аналіз сучасного стану патріотичного виховання у середній школі Китаю через музичні заняття, визначення ролі музики як інструменту формування національної свідомості серед учнів середніх шкіл Китаю, оцінка впливу музичних занять на розвиток патріотичних почуттів та національної ідентичності серед учнів. Виховання патріотизму є одним із основних елементів ідейно-морального становлення учнів середньої школи Китаю. Це завдання набуває особливої актуальності в умовах глобалізації, коли необхідно зберегти національні цінності та культуру. Музичне навчання, як важлива частина освітнього процесу, може стати потужним інструментом для виховання патріотизму. Музика має унікальну здатність впливати на емоції та свідомість учнів, пробуджуючи в них почуття любові та поваги до своєї країни. Виховання патріотизму в середній школі є основою ідейно-морального становлення учнів, і музика може відігравати в цьому процесі значну роль. Музичні заняття можуть стати не лише засобом навчання, але й простором для формування патріотичних почуттів. Вчителі можуть інтегрувати патріотичні теми в музичний репертуар, використовуючи національні пісні, твори великих композиторів, які відображають історію та культуру країни. Це дозволяє учням не лише вивчати музику, але й глибше усвідомлювати свою національну ідентичність.

Музичний кабінет у школі може слугувати потужною платформою для патріотичного виховання. Він дозволяє вчителям інтегрувати патріотичні теми у навчальний процес, використовуючи музичні твори, що відображають національну культуру, історію та боротьбу за незалежність. Через музику учні можуть глибше усвідомити значення національних символів, героїв та подій, що формують їхню національну ідентичність. Зокрема, під час занять музикою можна використовувати патріотичні пісні та композиції, навчання виконання та інтерпретації патріотичних пісень допомагає учням відчувати гордість за свою країну та співпереживання до її історії. Вчитель може організовувати тематичні уроки та заходи. Проведення уроків, присвячених національним святкам та історичним подіям, з використанням музичних творів, сприяє формуванню у школярів розуміння важливості цих подій. Організація концертів, виставок або конкурсів на тему патріотизму може залучити учнів до активної участі у культурному житті школи та громади, що ще більше зміцнює їхню національну свідомість. Патріотичне виховання через музику у середній школі є невід'ємною складовою навчального процесу, що допомагає формувати у дітей не лише музичні здібності, але й глибокі моральні та громадянські якості. Це дозволяє виховувати свідомих громадян, які готові підтримувати та захищати

свою країну, а також сприяти її розвитку та процвітання.

У «Програмі впровадження патріотичного виховання» підкреслюється, що молодь є центральною ланкою патріотичного виховання, а школа виступає важливим осередком для цього процесу. Важливість виховання патріотизму не обмежується лише окремими уроками чи позакласними заходами; вона повинна бути інтегрована у всі етапи навчального процесу – від дитячого садка до університету. Це дозволяє сформувати у молодого покоління міцну національну свідомість та любов до Батьківщини. Проте, існує проблема, яка часто залишається поза увагою у викладанні музики, а саме – зв'язок між щоденним навчанням музики та патріотизмом. У музичній освіті цей аспект іноді сприймається як другорядний або недостатньо важливий. Але насправді, саме через музику можна передати глибокі патріотичні почуття та підсилити національну ідентичність учнів.

Музика є потужним інструментом для вираження емоцій та формування моральних цінностей. Вона здатна впливати на свідомість та підсвідомість, створюючи стійкі асоціації з національними ідеалами та символами. Якщо ж у процесі музичного навчання патріотичний аспект залишається поза увагою, це може призвести до формування у молоді поверхневого розуміння своєї країни та її цінностей. Така освіта, яка не закладає глибоких патріотичних основ, може вважатися недостатньо ефективною, оскільки не досягає своєї головної мети – виховання свідомих і відповідальних громадян. Якщо учні лише туманно розуміють поняття «країна», національну ідентичність та патріотизм, то така освіта не виконає своєї місії. Вона буде провальною у тому сенсі, що не зможе сформувати у молоді необхідні моральні якості та національну свідомість. Це може призвести до того, що учні виростуть байдужими до своєї країни, її культури та історії, що у свою чергу може мати негативні наслідки для суспільства в цілому. Отже, важливо, щоб викладання музики у школах не лише передавало музичні знання та навички, але й активно сприяло патріотичному вихованню. Це має бути свідомий, інтегрований процес, який забезпечує формування глибокої національної свідомості у кожного учня [5, с. 130].

Патріотизм являє собою позитивне і підтримуюче ставлення до Батьківщини, яке може бути як індивідуальним, так і колективним. Формування патріотизму є ключовою складовою соціалістичного розвитку, а також одним із основних елементів морально-ідеологічного виховання учнів у середній школі. У зв'язку з цим особливе значення має впровадження патріотичного виховання під час музичних занять, використовуючи музичний кабінет як платформу для розвитку патріотизму. Це дозволяє максимально відобразити важливість патріотичного виховання в процесі виховання школярів і в навчальному процесі загалом [1].

Нині патріотична свідомість молоді є відносно слабкою, що зумовлено, з одного боку, впливом

різноманітної інформації, а з іншого – недостатньою освітою. Ця проблема заслуговує на пильну увагу та дослідження, адже її важливість є очевидною. Як важливий предмет, музика займає значне місце в навчальному процесі, тому музичний клас повинен стати ключовою платформою для патріотичного виховання. Музичне навчання – це не лише мистецька та естетична дисципліна, але й важливий засіб для виховання патріотизму, національного духу та цілісності учнів. Якщо ми обмежимося лише словами, ми втратимо головну мету та напрямок освіти. Насправді, поширення ідей та духу має бути спільною метою для всіх предметів. Інакше викладання музики може бути близьким до навчання, але далеким від справжньої освіти. Крім того, деякі вчителі не приділяють достатньої уваги впровадженню патріотичного виховання на уроках, відмовляючись від нього через брак часу або складність інтеграції цього процесу.

Патріотизм – це обов'язок кожного громадянина Китаю, а не лише окремих людей чи організацій. Для вчителів, незалежно від того, який предмет вони викладають, існує важлива місія, яка виходить за рамки простого передачі знань і вирішення питань учнів. Принципи правильного шляху, або Дао, є універсальними і постійними, незалежно від часу чи місця, а патріотизм завжди був і залишається найвищою моральною цінністю. Хоча наша держава вже давно має настанови та рекомендації щодо патріотичного виховання, їх реалізація залишається недостатньою через відсутність конкретики. Це призвело до того, що у підлітків поступово зникає чітке розуміння патріотизму. Тому важливо дослідити, як інтегрувати патріотичне виховання в музичні заняття у середній школі, і як тісно поєднати його з навчальним процесом. Час не стоїть на місці, і необхідність патріотичного виховання є настільки очевидною, що не потребує додаткових пояснень.

Музичне мистецтво відіграє важливу роль у вихованні патріотизму та формуванні національної свідомості серед учнів середніх шкіл Китаю. Завдяки інтеграції національних музичних творів у навчальний процес, учні не лише знайомляться з культурною спадщиною своєї країни, але й розвивають почуття гордості та приналежності до своєї нації. Музичні заняття сприяють формуванню емоційного зв'язку з національною культурою, що є важливим аспектом патріотичного виховання. Дослідження показало, що використання музичного мистецтва як засобу виховання патріотизму є ефективним інструментом для розвитку національної свідомості. Учні, які беруть участь у музичних заходах, демонструють вищий рівень національної самосвідомості та активніше залучаються до культурних ініціатив. Таким чином, музичне мистецтво не лише збагачує освітній процес, але й сприяє формуванню гармонійно розвиненої особистості з глибоким почуттям патріотизму.

Список літератури:

1. Бухнієва Олена "MUSICAL ART AS A MEANS OF PATRIOTIC EDUCATION OF

YOUNGER SCHOOL STUDENTS IN A SECONDARY SCHOOL OF THE PEOPLE'S REPUBLIC OF CHINA" *Духовність особистості: методологія, теорія і практика* 1.1 (108) (2024).

2. «Ідеологічна та політична робота Мао Цзедуна, Ден Сяопіна та Цзян Цземіня» Пекін: Learning Press, 2000.

3. «Книга для читання з виховання патріотизму та ідеальної освіти в середніх школах», Пекін, Національна академія управління, 2013.

4. «Національна оборонна освіта» AVIC Publishing and Media Co., Ltd. Press, 2013.

5. Цзян Лібінь, До проблеми музичного навчання та виховання в Китаї. Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка, 2013. 10 (269), Ч. І.С.128-133.

6. Чжан Мен, «Поточні проблеми та заходи протидії вихованню патріотизму в середніх школах», «Посібник з економічних досліджень», 2012 (11).

7. 郑晓艳 音乐教育的对话探索：初中和高中音乐教师教育能力的建构与实践：重庆：西南大学出版社, 2023.